

RZECZNIK PRAW OBYWATELSKICH

Irena Lipowicz

Warszawa,

23. VI. 2014

V.7013.49.2014.EO

Pani
Grażyna Rogala – Pawelczyk
Prezes Naczelnej Rady
Pielęgniarek i Położnych
ul. Sobieskiego 110
00-764 Warszawa

Szanowna Pani Prezes,

Do mojego Biura wpłynęły anonimowe przykłady rażącego naruszania przez personel pielęgniarski i lekarzy praw pacjenta. Zebrany materiał wskazuje na nieprzestrzeganie praw pacjentów, w szczególności: do intymności i godności, do informacji o swoim stanie zdrowia, a także do świadczeń zdrowotnych. Doniesienia te są o tyle dramatyczne, że dotyczą starszych pacjentów, obłożnie chorych, wymagających pomocy osób trzecich podczas codziennych czynności.

Wśród nadesłanych materiałów zobrazowane są m.in., przypadki starszych pacjentów, których potrzeby fizjologiczne były komentowane publicznie, w obecności innych osób. Sprawa ta dotyczyła 86-letniej pacjentki, unieruchomionej w łóżku po operacji biodra, której każdorazowe podanie basenu wiązało się z publicznymi komentarzami pielęgniarki. W innym z kolei przypadku rodzina pacjenta po udarze nie mogła wyegzekwować podania leku na zastopowanie biegunki. Co więcej w tym przypadku lekarz dyżurny przez kilka godzin był niedostępny i przebywał na innym oddziale.

Z kolei inne przykłady zebrane w nadesłanych materiałach **świadczą o naruszaniu praw pacjentów do świadczeń opieki zdrowotnej. Podkreślenia przy tym wymaga, że naruszenie ww. uprawnienia może mieć bezpośredni wpływ na stan zdrowia pacjenta.** W jednym z opisanych przypadków 85-letnia pacjentka, po operacji biodra prosiła lekarzy i pielęgniarki na oddziale ortopedycznym o podanie leku

na ból gardła. Od pielęgniarki usłyszała, że leków na gardło nie ma, gdyż są na oddziale ortopedycznym. Lekarz, który przyszedł do pacjentki po kilku godzinach zasugerował, aby ktoś z rodziny kupił pacjentce leki na gardło. Dopiero w wyniku interwencji rodziny u pacjentki zjawiał się laryngolog, który zdiagnozował anginę i wypisał antybiotyk.

W jednym z przypadków nadesłanych do mojego Biura prowadzę postępowanie wyjaśniające. Problem dotyczy starszego pacjenta hospitalizowanego w Szpitalnym Oddziale Ratunkowym (SOR) Szpitala Wolskiego im. dr Anny Gostyńskiej w Warszawie, w stanie zawału serca. Pacjent spędził na SOR ww. Szpitala ok. 3.5 godz. i w tym czasie nie udzielono mu właściwej pomocy lekarskiej narażając go tym samym bezpośrednio na utratę zdrowia i życia.

Przytoczone przykłady stanowią jedynie niewielki wycinek skarg jakie docierają do mojego Biura od poszkodowanych pacjentów. Pragnę podkreślić, że przestrzeganie praw pacjenta jest obowiązkiem podmiotów udzielających świadczeń zdrowotnych, osób wykonujących zawód medyczny oraz innych osób uczestniczących w udzielaniu świadczeń zdrowotnych. Stanowi o tym wprost art. 2 ustawy z dnia 6 listopada 2008 r. o prawach pacjenta i Rzeczniku Praw Pacjenta (Dz. U. z 2012 r., poz. 159 ze zm.).

Obowiązek ten wynika również z art. 11 ust. 1 ustawy z dnia z dnia 15 lipca 2011 r. o zawodach pielęgniarki i położnej (Dz. U. z 2011 r. Nr 174, poz. 1039 ze zm.). Powyższy przepis przewiduje bowiem, że pielęgniarka i położna wykonują zawód z należytą starannością, zgodnie z zasadami etyki zawodowej, **poszanowaniem praw pacjenta**, dbałością o jego bezpieczeństwo, wykorzystując wskazania aktualnej wiedzy medycznej.

Ponadto jak wynika z art. 16 ustawy o zawodach pielęgniarki i położnej pielęgniarka i położna są obowiązane informować pacjenta o jego prawach zgodnie z przepisami ustawy z dnia 6 listopada 2008 r. o prawach pacjenta i Rzeczniku Praw Pacjenta, udzielić pacjentowi lub jego przedstawicielowi ustawowemu albo osobie wskazanej przez pacjenta informacji o stanie zdrowia pacjenta, w zakresie koniecznym do sprawowania opieki pielęgnacyjnej lub opieki podczas ciąży oraz prowadzenia porodu i połogu (...).

Z napływających do mojego Biura skarg wynika, że gwarantowane ustawowo prawa pacjentów bywają lekceważone i niespektowane przez pielęgniarki.

Mając powyższe na uwadze, na podstawie art. 13 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (Dz. U. z 2001 r. Nr 14, poz. 147 ze zm.), zwracam się do Pani Prezes o położenie większego nacisku na kwestię przestrzegania praw pacjenta podczas szkoleń kierowanych do pielęgniarek i położnych, a także wskazanie jakie działania podejmują organy samorządu zawodowego pielęgniarek i położnych, w tym Naczelna Rada Pielęgniarek i Położnych w celu zapewnienia należytego przestrzegania praw pacjentów.

Z poważaniem

Zena Jiprow